

Lösningar

1) Bestäm \mathbf{S} :s riktning

$$D(-a, 0, 0), E(0, 0, a), B(0, \sqrt{3}a, a),$$

$$G\left(-\frac{a}{2}, \frac{\sqrt{3}a}{2}, \frac{a}{2}\right), \mathbf{e}_{AB} = \frac{(0, \sqrt{3}, 1)}{2}$$

$$\Rightarrow \mathbf{S} = S\mathbf{e}_{DE} = \frac{S}{\sqrt{2}}(1, 0, 1).$$

2) Formulera momentekvationen med avs. på A ,

$$\mathbf{M}_A = \mathbf{r}_{AD} \times \mathbf{S} + \mathbf{r}_{AG} \times mg + \mathbf{r}_{AL} \times \mathbf{R}_L + \mathbf{r}_{AM} \times \mathbf{R}_M = \mathbf{0}$$

Formulera momentekvationen med avs. på axeln genom AB :

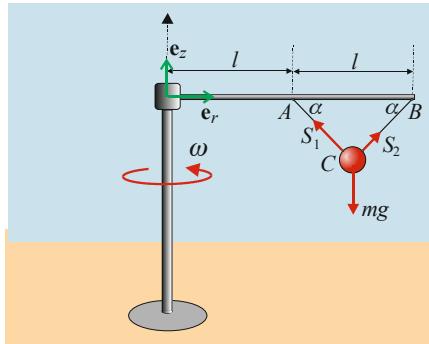
$$M_{AB} = \mathbf{M}_A \cdot \mathbf{e}_{AB} = \mathbf{r}_{AD} \times \mathbf{S} \cdot \mathbf{e}_{AB} + \mathbf{r}_{AG} \times mg \cdot \mathbf{e}_{AB} + \underbrace{\mathbf{r}_{AL} \times \mathbf{R}_L \cdot \mathbf{e}_{AB}}_0 + \underbrace{\mathbf{r}_{AM} \times \mathbf{R}_M \cdot \mathbf{e}_{AB}}_0 = \mathbf{0}$$

$$\frac{S}{\sqrt{2}} \begin{vmatrix} \mathbf{e}_x & \mathbf{e}_y & \mathbf{e}_z \\ -a & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \end{vmatrix} \cdot \frac{(0, \sqrt{3}, 1)}{2} + \begin{vmatrix} \mathbf{e}_x & \mathbf{e}_y & \mathbf{e}_z \\ \frac{a}{2} & \frac{\sqrt{3}a}{2} & \frac{a}{2} \\ 0 & 0 & -mg \end{vmatrix} \cdot \frac{(0, \sqrt{3}, 1)}{2} = 0,$$

$$\frac{S}{\sqrt{2}}(0, a, 0) \cdot \frac{(0, \sqrt{3}, 1)}{2} + \left(-\frac{\sqrt{3}}{2}mga, -\frac{mga}{2}, 0\right) \cdot \frac{(0, \sqrt{3}, 1)}{2} \Rightarrow \frac{\sqrt{3}}{2\sqrt{2}}Sa - \frac{\sqrt{3}}{4}mga = 0 \Rightarrow$$

$$S = \frac{mg}{\sqrt{2}}$$

2)

1) Formulera kraftekvationen i cylinderkoordinater

$$\mathbf{e}_r : m(\ddot{r} - r\dot{\theta}^2) = (-S_1 + S_2)\cos\alpha$$

$$\mathbf{e}_z : 0 = (S_1 + S_2)\sin\alpha - mg$$

Med $r = \frac{3}{2}l$ fås:

$$S_1 - S_2 = \frac{3}{2} \frac{ml\omega^2}{\cos\alpha} \quad (1)$$

$$S_1 = \frac{mg}{2\sin\alpha} + \frac{3}{4} \frac{ml\omega^2}{\cos\alpha}$$

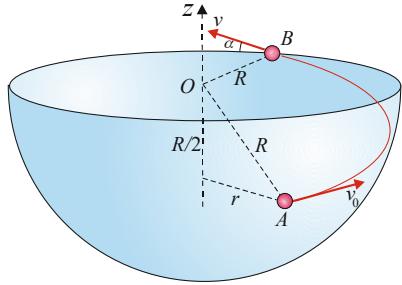
$$\text{och } S_1 + S_2 = \frac{mg}{\sin\alpha} \quad (2). \quad (1) + (2) \Rightarrow S_1 = \frac{mg}{2\sin\alpha} + \frac{3}{4} \frac{ml\omega^2}{\cos\alpha}$$

$$(2) - (1) \Rightarrow S_2 = \frac{mg}{2\sin\alpha} - \frac{3}{4} \frac{ml\omega^2}{\cos\alpha}$$

$$S_2 = 0 \Rightarrow \frac{3}{4} \frac{l\omega^2}{\cos\alpha} = \frac{g}{2\sin\alpha} \Rightarrow \omega = \sqrt{\frac{2g}{3l\tan\alpha}}$$

Obs! Det var fel i första varianten av facit!

3)

1) Momentekvationen ger

$$\dot{H}_z = 0 \Rightarrow H_z^{(A)} = H_z^{(B)}$$

$$mv_0r = mvR\cos\alpha \Rightarrow \cos\alpha = \frac{r}{R} \frac{v_0}{v} \quad (1)$$

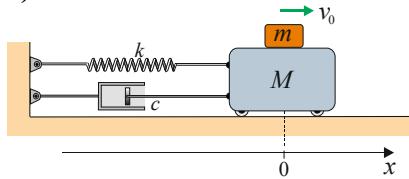
2) Mekaniska energilagen ger

$$T_A + V_A = T_B + V_B$$

$$\frac{1}{2}mv_0^2 + 0 = \frac{1}{2}mv^2 + mg\frac{R}{2} \Rightarrow v = \sqrt{v_0^2 - gR}. \text{ Dessutom } r = \sqrt{R^2 - \frac{R^2}{4}} = \frac{\sqrt{3}}{2}R$$

$$3) \text{ Dessa samband insatta i (1) ger } \cos\alpha = \frac{\sqrt{3}}{2} \frac{1}{\sqrt{1 - \frac{gR}{v^2}}} \xrightarrow{v_0 \rightarrow \infty} \frac{\sqrt{3}}{2} \Rightarrow \underline{\underline{\alpha_{\max} = 30^\circ}}$$

4)

1) Kraftekvationen för hela systemet ger

$$\mathbf{e}_x : (M+m)\ddot{x} = -c\dot{x} - kx \Rightarrow \ddot{x} + \underbrace{\frac{c}{M+m}\dot{x}}_{2\zeta\omega_n} + \underbrace{\frac{k}{M+m}x}_{\omega_n^2} = 0$$

Svängningsekvationen $\ddot{x} + 2\zeta\omega_n\dot{x} + \omega_n^2x = 0$ har vid kritisk dämpning $\zeta = 1$ den allmänna lösningen på formen

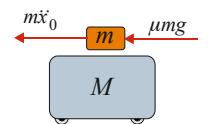
$$x = (At + B)e^{-\omega_n t} \cdot \text{BV} \begin{cases} t = 0 \\ x = 0 \end{cases} \Rightarrow B = 0 \Rightarrow x = Ate^{-\omega_n t}$$

$$\dot{x} = Ae^{-\omega_n t} - A\omega_n te^{-\omega_n t}$$

$$\begin{cases} t = 0 \\ \dot{x} = v_0 \end{cases} \Rightarrow A = v_0 \Rightarrow x = v_0 te^{-\omega_n t}$$

2) Beträkta nu endast partikeln och formulera kraftekvationen i x -riktningen $\mathbf{e}_x : m\ddot{x} = \mu mg \quad (1)$

Den maximala friktionskraften får vid maximal acceleration \ddot{x}_{\max} enligt kraftekvationen. Vi har

$$x = v_0 te^{-\omega_n t} \Rightarrow \dot{x} = v_0 e^{-\omega_n t} - \omega_n v_0 te^{-\omega_n t} = (1 - \omega_n t)v_0 e^{-\omega_n t} \Rightarrow \ddot{x} = -\omega_n v_0 e^{-\omega_n t} - \omega_n(1 - \omega_n t)v_0 e^{-\omega_n t} =$$

$$= -\omega_n(2 - \omega_n t)v_0 e^{-\omega_n t} \Rightarrow \ddot{x} = \omega_n^2 v_0 e^{-\omega_n t} + \omega_n^2(2 - \omega_n t)v_0 e^{-\omega_n t} = \omega_n^2(3 - \omega_n t)v_0 e^{-\omega_n t} = 0$$

Vilket ger $t_1 = \frac{3}{\omega_n}$ och insättning i accelerationen ger $\ddot{x}_{\max} = \omega_n v_0 e^{-3}$. Men observera att

$|\ddot{x}_0| = |\ddot{x}(0)| = 2\omega_n v_0 > \ddot{x}_{\max}$ (se grafen). Friktionstalet μ får därför från (1) med detta värde,

$$\mu = \frac{|\ddot{x}_0|}{g} = \frac{2\omega_n v_0}{g} = \sqrt{\frac{k}{M+m}} \frac{2v_0}{g}$$